

V cérkniškem jezeru.

(Balada. Po narodni pravljici.)

vezd jasnih na nebu pobegnil je roj;
Le blisk se pokaže, da zgine takoj.

Grmenje potresa nebó in zemljó,
Zamolκλο odmeva že jezera dno.

Ugašajo luči po kočah okrog,
In narod vzdihuje: »Usmili se, Bog!« —

Kar podkev zapoje, — njen čujem udar,
Ko divje razsaja in tuli vihar.

Kdo nočni si jezdec, kaj goni te tod,
Li mar ti ni nič, da zapušča te pot?

Blisk v hipu razgrne temine nebá:
Z nevesto otétó¹⁾ mlad jezdec dirjá.

Ne pódi mi dalje, oj mladi begun,
Glej, vliva se ploha, narašča tolmun!

A urno, urneje konjič peketá,
Iz teme se čuje pa govor le-ta:

»O Čestmir, o Čestmir, naj idem nazaj,
Zgubila sem pokoj, zgubila sem raj.

Kaj oče, kaj mati mi pač pretrpé,
Bog štel bode njune prelite solzé.

Nikoder na svetu ne najdem mirú —
Oh pusti, oh pusti me, Čestmir, domú!«

»Umiri, umiri se, pusti solzé,
Saj stariši radi ti pač oprosté.

Naj z bliski udarja nebesni vladár,
Iz mojih te rók ne iztrga nikdár!« —

In dalje, le dalje mi konj peketá,
V viharju pa sliši se govor le-ta:

»Ne čuješ-li, Čestmir, šumenja valov?
Pogin naju čaka — o Bože! — gotov!«

»Le molči, le molči mi, dete ljubó,
Zanesi na mojo se krepko rokó!

Že z grada od daleč se okna bliščé,
Glej, tam preživiva še dneve srečné.«

Po bliskovo nese ja zvesta žival,
Ni grom ju ne plaši, ni vzbukani val.

Le dalje, le dalje urno peketá,
Saj bode, saj bode že skoro domá.

In huje narašča bobnenje votlin,
Iz jam grgrajočih se vzdiga vrtin.

¹⁾ Otet = ugrabljen; Hrvatje imajo še izraz: otmica — o dekletu. Priha. tudi: »Zgod. slov. naroda« str. 43.

A čuj, kako grozno v propadu grmí!
Konj sluša, se vspenja, poskoči, zleti...

Kipeč in peneč se razgrnil je val,
Krik: »Čestmir!«, »Zorana!« prihaja od tal.

In dalje narašča hobnenje votlin,
Iz jam grgrajočih se dviga vrtin;

In zliva šumeč se čez jezera plan,
Da kmalu pokrije široko raván.

* * *

Pač naglo se zopet vodé pogubé,
Iz njih pa prikaže se ravno poljé:

O jezdecu nočnem, nevesti le-tej
Povedalo jezero nič ni doslej.

J. Gostin. =
= Jos. Debevec.

Enaki in različni poti.

1. Božji volek.

(Studija. Spisal † J. Ogrinec.¹⁾)

Po je bil zopet krasen popoldan, kakor ga semtertje rodi samo po-četna jesen! Po pustih, deževnih dneh so kakor čarom skopnele dolgočasne, sive megle, razbistrilo se je vlažno ozračje, in višnjevo obzorje se je zopet čisto, kakor ribje oko, razpelo nad bliščečo se jesensko zemljo. Že nagibajoče se solnce je s toplimi žarki objemalo hipoma še enkrat prebudivšo se prirodo. In vse stvari so na daleč, na široko in visoko v prejasnih obrisih odsevale in se kazale kakor približane.

Sinjemu Grintovecu so na strmem po-bočju vstajali in se v čudnih potezah razodevali pečinasti kolki in stožci, njemu na temenu se je tanka snežena odeja v solnčnih žarkih iskrila kakor živa žerjavica. Po nižjih gorah, po hribih in gričih, ki od kamniških planin do bele Ljubljane obakraj ogražajo podolgasto raven: po njih sta se gaber in bukev v rumeno in rudeče teléčem zorenju menjavala s temno-zeleno smereko in jelo. In v sredi tega mično-pisanega

okvirja je ponosno zeleneča ozimina nežno pokrivala prostrano polje, med katerim sta se svetili dve beli cesti, kakor svilnati niti, in Bistrica se je ob njegovem vzhodnem porohju vila, lesketajoč se kakor srebrn pas.

Tik Bistrice, vzdignjen iz ravne le-dine, stoji prijazen holmec, kateremu z vrha bela cerkev prijazno zre doli na bližnje vasi in daleč okrog po polju. Na popoldanski strani tega holmea, na skromni ravničici je sedela mala deklica pod živo-rudečim češminovim grmom. Zraven nje, na gostem resju so ležale bledobojnate polésne cvetlice, ka-tere je ravnokar nabrala po strmi rebri, ter jih sedaj tako in tako izkuša poviti v kitico. Med tem, ko ona vsa zamak-nena zre v svoje nežno delce, mulita pa mirno dve kozi blizo nje trnjevo listje po grmovju. In kadar se deklica ko-ličkaj pomakne po kako boljšo pahljavo za povežilo, brž jo pazno in radovedno pogledata kozi in pomeketata: da se kar prav ne vé, ali ta nevina pasta-

¹⁾ Rokopis prvega dela te studije: »Božji volek« je blagovoljno izročil našemu listu g. J. B., nečak pokojnega pripovedovalca, kakor tudi še drug rokopis, ki ga objavimo pozneje. A ker ni studija dokončana, dovrši jo drug pisatelj, da dobé čitatelji celoto v roke.